

“Mobile Sabay Hair” 60-bed special ward, Sisaket Hospital

Rungtip Kruearat, B.N.S.

Phawinee Fungsra, B.N.S

Department of Nursing Srisaket Hospital, Srisaket Hospital, Thailand

ABSTRACT

Background : The washing hair was necessary for hygiene care to comfortable of patients who can not help themselves and limited to movement. Washing hair every 3 day was policy of 60-bed special ward, but only 20 % were washed hair, result was last 3 month. Because, it takes 30 minutes for preparing and storage the equipment, two warm water pails, carry went and came to bed, splashed of water were convenient, bored and exhausted in personal, heavy lifting may cause back pain in personal. So the Mobile Sabay Hair was done.

Objective : To shortening time on preparing and storage washing hair equipment; to increase patient's satisfaction; to increase personal's satisfaction.

Methodology : A Quasi-experimental study, one-group, two test for compare the old and Mobile Sabay Hair. The sample were 30 patients and 8 nurse aid.

Results : shortening time on preparing and storage washing hair equipment (the old 30 min. Mobile Sabay Hair 6.33 min.) increase patient's satisfaction (the old 66.67% Mobile Sabay Hair 98.34 %) increase personal's satisfaction (the old 62.5% Mobile Sabay Hair 95.83 %)

Conclusions : It can convenient in work, materials were easy to find and low cost.

Keywords : Mobile Sabay Hair, Sisaket Hospital

“โมบายสบายแฮร์” ดิจิพิเศษ 60 เดียง โรงพยาบาลศรีสะเกษ

รุ่งทิพย์ เครือรัตน์, พย.บ.

ภาวิณี ผึ้งสระ, พย.บ.

กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

ความสำคัญของปัญหา : การสระผมเป็นสิ่งจำเป็นในการดูแลสุขภาพอนามัยเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความสุขสบาย ในขณะที่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้หรือถูกจำกัดการเคลื่อนไหว ดิจิพิเศษ 60 เดียง มีนโยบาย สระผมให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ทุก 3 วัน แต่ผลการประเมินย้อนหลัง 3 เดือนพบว่า ผู้ป่วยได้รับการ สระผมตามเวลาที่กำหนดเพียง 20 % เนื่องจากในการสระผมต้องเตรียมน้ำอุ่นใส่กะละมัง 2 ใบ แล้ววกมาที่เตียงผู้ป่วย ขณะสระผมมีน้ำหกลงพื้น หลังสระผมต้องยกน้ำไปเททิ้ง เจ้าหน้าที่เกิดความไม่สะดวก เปื้อน่ายและเหนื่อยล้าจากการทำงาน เพราะใช้เวลาเตรียม และเก็บอุปกรณ์นานถึง 30 นาที และการยกของหนักทำให้เพิ่มปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุ บาดหลังจากการทำงานได้ ดังนั้นจึงได้ประกอบรถโมบายสบายแฮร์ขึ้น

วัตถุประสงค์ : เพื่อลดเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์, เพิ่มความพึงพอใจของผู้ป่วยและเพิ่มความ พึงพอใจของเจ้าหน้าที่

วิธีการศึกษา : เป็นการศึกษาทั้งทดลอง กลุ่มตัวอย่าง 38 คน เป็นผู้ป่วย 30 คน พนักงานช่วยเหลือคนไข้ 8 คน โดยแต่ละคนใช้อุปกรณ์แบบเดิมเปรียบเทียบกับการใช้รถโมบายฯในการสระผม

ผล : รถโมบายสบายแฮร์สามารถลดเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ (แบบเดิม 30 นาที รถโมบายสบายแฮร์ 6.33 นาที) เพิ่มความพึงพอใจของผู้ป่วย (แบบเดิม 66.67% รถโมบายสบายแฮร์ 98.34 %) เพิ่มความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ (แบบเดิม 62.5% รถโมบายสบายแฮร์ 95.83 %)

สรุป : รถโมบายสบายแฮร์เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน อุปกรณ์ในการผลิตหาง่าย ราคาถูก

คำสำคัญ : โมบายสบายแฮร์, โรงพยาบาลศรีสะเกษ

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปี 2554 ตึกพิเศษ 60 เตียง มีผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดใส่เหล็กตามกระดูกแขน-ขา กระดูกสันหลังและผ่าตัดช่องท้อง คิดเป็น 39.28% วันนอนเฉลี่ย 5.89 วัน ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวจึงไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตัวเองได้ ตึกพิเศษ 60 เตียงจึงมีนโยบายให้พนักงานช่วยเหลือคนไข้สระผมให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ทุก 3 วัน เพื่อให้ผู้ป่วยสุขสบายและป้องกันแผลเปื่อยน้ำ แต่ผลการประเมินย่อยหลัง 3 เดือนพบว่า มีผู้ป่วยที่ได้รับการสระผมตามเวลาที่กำหนดเพียงร้อยละ 20 ผู้ป่วยร้อยละ 50 ถูกเลื่อนเวลาสระผมออกไปเป็น 4-5 วัน และยังมีผู้ป่วยที่กลับบ้านโดยไม่ได้รับการสระผมร้อยละ 30

จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนภูมิแก๊งปลา พบว่า อัตราการล้างน้อย ภาระงานมาก (พยาบาล 1 คน พนักงานช่วยเหลือคนไข้ 1 คน ต่อผู้ป่วย 12 คน) ประกอบกับเกิดความยุ่งยากและใช้เวลานานในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ คือต้องเตรียมน้ำอุ่นใส่กะละมัง 2 ใบ แล้วยกมาที่เตียงผู้ป่วย การเทน้ำใส่ผมผู้ป่วยและการรองฝ้ายางบริเวณคอผู้ป่วยแล้วรวบปลายด้านล่างลงในถังรองรับน้ำที่ใช้แล้วต้องมีความชำนาญและทำอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้น้ำกระเด็นใส่หน้าผู้ป่วยและทกลงพื้น บางรายต้องใช้น้ำมากกว่า 2 กะละมังต้องผสมน้ำอุ่นเพิ่ม ทำให้การสระผมขาดความต่อเนื่องและใช้เวลานาน หลังสระผมต้องหิ้วน้ำไปเททิ้ง ถ้าน้ำมากต้องแบ่งเททิ้ง 2 รอบ เนื่องจากหิ้วไม่ได้และมีเหตุการณ์หิ้วขาดน้ำหกนองพื้น จากความไม่สะดวกดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่เบื่อหน่ายและเหนื่อยล้าจากการทำงาน รวมทั้งมีโอกาสดังกล่าวการปวดหลังจากการทำงานได้ เมื่อสัมภาษณ์ผู้ป่วยหลังการสระผมด้วยวิธีดังกล่าวข้างต้น พบว่าใช้เวลานาน ปวดคอ ได้กลิ่น

เหม็นของฝ้ายางรองคอ และน้ำเปียกเสื้อ จากปัญหาดังกล่าว จึงได้ประกอบรถโบายสบายแฮร์ขึ้น โดยได้แนวคิดมาจากอ่างสระผมในร้านเสริมสวย ซึ่งคาดว่าจะอำนวยความสะดวกในการทำงาน ส่งผลให้สามารถสระผมให้ผู้ป่วยได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

ภาพที่ 1 การใช้อุปกรณ์สระผมแบบเดิม

ภาพที่ 2 รถโบายสบายแฮร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์สระผม
2. เพื่อเพิ่มความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังรับบริการสระผม
3. เพื่อเพิ่มความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่หลังให้บริการสระผม

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมพยาบาลและพนักงานช่วยเหลือคนไข้ เพื่อออกแบบ จัดหาอุปกรณ์ มอบหมายงานและประสานงานกับช่างไม้และช่างประปาโรงพยาบาลศรีสะเกษ

2. ประกอบรถโมบายสบายแฮร์

3. ทดลองใช้รถโมบายสบายแฮร์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 เลือกผู้ป่วยที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวและไม่สามารถสระผมเองได้ มีการรับรู้ปกติ อ่านออกเขียนได้ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและคาดว่าจะนอนรักษาที่ตึกพิเศษ 60 เตียง อย่างน้อย 6 วัน ซึ่งจะได้รับบริการสระผมด้วยอุปกรณ์แบบเดิมในวันที่ 3 และได้รับบริการสระผมด้วยรถโมบายสบายแฮร์ในวันที่ 6 แล้วตอบแบบประเมินความพึงพอใจหลังได้รับบริการสระผมแต่ละครั้ง

3.2 ให้พนักงานช่วยเหลือคนไข้ที่มีในตึกทั้งหมด 8 คน ทำการสระผมให้ผู้ป่วยคนละ 3-4 รายด้วยอุปกรณ์แบบเดิมและรถโมบายสบายแฮร์ แล้วตอบแบบประเมินความพึงพอใจหลังให้บริการสระผมแต่ละครั้ง

3.3 พยาบาลหัวหน้าเวรจับเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์แต่ละครั้งของการสระผมทั้ง 2 แบบในผู้ป่วยทั้ง 30 คน

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สรุปผล ปรับปรุงพัฒนาโดยใช้อุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

6. เผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นทดลองใช้ และรับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ประเมินคือ แบบสอบถามและแบบบันทึกเวลา ซึ่งคณะผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่เป็นลักษณะให้เลือกตอบ ใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับและแบบบันทึกเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์

การประกอบรถโมบายสบายแฮร์

ใช้วัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

1. อ่างล้างจานสแตนเลสสำเร็จรูปแบบมีชั้นวางของด้านล่าง
2. ล้อรถเข็นแบบธรรมดาและแบบล็อกได้อย่างละ 2 ล้อ
3. ท่อ PVC ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 นิ้ว ยาว 1.5 เมตร
4. ข้องอมุมฉาก PVC ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 นิ้ว 2 อัน
5. ก๊อกรน้ำ 1 นิ้ว 1 ตัว
6. ชุดฝักบัวพร้อมสาย 1 ชุด
7. สายยางขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 นิ้ว ยาว 6 เมตร
8. ข้อต่อเกลียว 0.5 นิ้ว 1 อัน
9. ผ้ายางแบบหนาและนุ่ม ขนาด 30 x 40 เซนติเมตร
10. ฟองน้ำขนาด 30 x 20 x 10 เซนติเมตร
11. ถังพลาสติกขนาดบรรจุ 50 ลิตร 1 ใบ
12. วาล์วปิด-เปิด PVC 2 นิ้ว 1 ตัว
13. ตัวรัดสายยางแบบเหล็ก 5 ตัว
14. ห่วงกลมเหมือนห่วงบาสเก็ตบอล 1 อัน

ขั้นตอนการประกอบ

1. ติดล๊อคทั้งสี่เข้ากับขาอ่างล้างจานสำเร็จรูป ติดล๊อคล๊อคได้ด้านตรงข้ามหมอนรองคอเพื่อป้องกันการเคลื่อนของรถขณะสระผม

2. เตรียมสายน้ำเข้าโดยต่อตัวล๊อค (เวลาใช้งาน ตัวล๊อคจะป้องกันไม่ให้สายหลุดและน้ำไม่รั่วขณะต่อน้ำมาจากปลายสายฝักบัวของเครื่องทำน้ำอุ่นในห้องผู้ป่วย) เข้ากับสายยาง ต่อสายยางกับท่อ PVC แล้วติดวาล์วปิด-เปิดน้ำ จากนั้นต่อข้องอมุมฉากแล้วต่อสายฝักบัว นำมาติดกับตัวรถด้านขวามือ ตรงข้ามกับหมอนรองคอ

3. ประกอบถังน้ำทิ้งโดยเจาะรูแล้วต่อท่อติดวาล์วปิด-เปิดน้ำทิ้งยื่นออกนอกกรรณ

4. เย็บผ้าอย่างหุ้มฟองน้ำให้เป็นหมอนรองคอเพื่อป้องกันการอาการปวดคอ

5. ติดห่วงที่มีลักษณะเหมือนบาสเก็ตบอลที่ด้านข้างรถเพื่อใส่ตะกร้าวางไตร์เป่าผมและผ้าอย่างกันน้ำ

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการประกอบรถโมบายสบายแฮร์

ผลการศึกษา

พบว่ารโมบายสบายแฮร์ สามารถลดเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์ (แบบเดิม 30 นาที รโมบายสบายแฮร์ 6.33 นาที) เพิ่มความพึงพอใจของผู้ป่วย (แบบเดิม 66.67% รโมบายสบายแฮร์ 98.34 %) เพิ่มความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ (แบบเดิม 62.5% รโมบายสบายแฮร์ 95.83 %) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 และ2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์

อุปกรณ์	ความพึงพอใจ			
	ผู้ป่วย(30คน)		เจ้าหน้าที่(8คน)	
	เฉลี่ย(%)	S.D.	เฉลี่ย(%)	S.D.
แบบเดิม	66.67	1.09	62.5	1.07
รโมบายฯ	98.33	0.55	95.88	0.83

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่

อุปกรณ์	ความพึงพอใจ			
	ผู้ป่วย(30คน)		เจ้าหน้าที่(8คน)	
	เฉลี่ย(%)	S.D.	เฉลี่ย(%)	S.D.
แบบเดิม	66.67	1.09	62.5	1.07
รโมบายฯ	98.33	0.55	95.88	0.83

อภิปรายผล

รโมบายฯสามารถลดเวลาในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์เนื่องจากลดขั้นตอนในการผสมน้ำอุ่น การผสมมีความต่อเนื่อง จึงใช้เวลาในการผสมน้อย ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถผสมให้ผู้ป่วยได้วันละหลายคน การเก็บอุปกรณ์ทำได้ง่ายคือล้างทำความสะอาดและเก็บเป็นระเบียบ ผู้ป่วยมีความพึงพอใจเนื่องจากเป็นการลดระยะเวลารอคอย

ไม่ปวดคอ น้ำไม่หกหรือเปียกเสื้อ นอกจากนี้ยังได้รับการเป่าผมให้แห้งอีกด้วย เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจเนื่องจากได้รับความสะดวกในการเตรียมและเก็บอุปกรณ์เป็นอันมาก ลดความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน มีทัศนคติที่ดีและมีความสุขที่ได้เห็นผู้ป่วยสุขสบาย สะอาด และได้รับคำชมเชยจากผู้ป่วย นอกจากนี้อุปกรณ์ในการประกอบรโมบายสบายแฮร์ยังหาซื้อได้ง่าย ราคาต้นทุน 2,800 บาท

ข้อเสนอแนะ

การประกอบรโมบายสบายแฮร์สามารถปรับให้เข้ากับบริบทของแต่ละหน่วยงาน เช่น ในหอผู้ป่วยสามัญที่มีก๊อกน้ำอยู่ไกลเตียงผู้ป่วยสามารถนำถังน้ำวางในท่่วงแทนตะกร้าและติดตั้งท่่วงให้แข็งแรงหรือติดล้อได้ถังน้ำเพื่อรองรับน้ำหนัก

ควรศึกษาเปรียบเทียบความสะดวกระหว่างรโมบายฯนี้กับรโมบายฯที่ไม่ต้องมีถังรองน้ำทั้งได้รดแต่ต่อสายยางให้ไหลลงสู่ท่อระบายน้ำโดยตรง

ควรคำนึงถึงการป้องกันการติดเชื้อในกรณีที่ใช้รโมบายแฮร์ติดต่อกัน โดยขัดอ่างและถังรองน้ำทั้งให้สะอาดและเช็ดอุปกรณ์ทุกอย่างให้แห้ง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ นพ.ชาย ธีระสุด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีสะเกษ, พยาบาลตึกพิเศษ 60 เตียง พนักงานช่วยเหลือคนไข้ตึกพิเศษ 60 เตียง และเจ้าหน้าที่แผนกช่างไม้และช่างประปาทุกท่านที่ทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. รุ่งทิพย์ เครือรัตน์, คำพันธ์ ก้อนคำ. คุณภาพบริการตามความคาดหวังและการรับรู้ของผู้ป่วยในตึกพิเศษ 60 เดียง โรงพยาบาลศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ: โรงพยาบาลศรีสะเกษ; 2554
2. โรงพยาบาลศรีสะเกษ, งานเวชสถิติ. รายงานประจำปี 2554. ศรีสะเกษ: โรงพยาบาล ; 2554.
3. โรงพยาบาลศรีสะเกษ, พิเศษ 60 เดียง .ประเมินตนเองคุณภาพทางการพยาบาลประจำปี 2553. ศรีสะเกษ : โรงพยาบาลศรีสะเกษ; 2554.